

VULNERABILITY OF THE HEPATIC PATIENT. BIOETHICAL SYNTHESSES.

Capmoale Eugenia¹

Scientific advisor: Banari Ion¹

¹Department of Philosophy and Bioethics, Nicolae Testemitanu University.

Introduction. Vulnerability is an integral part of our existence and designates the possibility of being injured. The vulnerability of the liver patient produces a process of weakening and becomes an area of oscillation between treatment and compliance with treatment. **Objective of the study.** Analysis of some forms of vulnerability of the liver patient in the context of bioethics approaches. **Material and methods.** The study is a synthesis of bioethical work from the last 10 years that directly and/or indirectly addresses the vulnerability of the liver patient. Bibliographic sources were identified in the databases: Hinari, PubMed, Elsevier, BMJ, and Journal of Medical Ethics. At the same time, the analytical, hermeneutic, and comparative methods were mainly used. **Results.** 29 specialized scientific sources were researched, and 7 papers were included in the final synthesis. In general, there is no consensus on the definition of vulnerability in medical activity. In particular, theoretical interpretations of vulnerability are assessed alternately in two ways: (1) a European bioethical principle of vulnerability, considered an ontological expression of the human condition; (2) the condition of persons who are unable to consent or who are more likely to be exploited. In the context of the liver patient, vulnerability manifests itself in three forms: physical, emotional, and cognitive vulnerability. **Conclusions.** The vulnerability of the liver patient is dependent on the moral condition of its character. Moreover, it implies the moral capacity of the medical worker to train the bioethical premises to protect the fragile person and to promote an interpretation based on needs.

Keywords: bioethics, vulnerability, liver, quality of life, medical activity.

VULNERABILITATEA PACIENTULUI HEPATIC. SINTEZE BIOETICE

Capmoale Eugenia¹

Conducător științific: Banari Ion¹

¹Catedra de filosofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemitanu”.

Introducere. Vulnerabilitatea este o parte integrată a existenței noastre și desemnează posibilitatea de a fi rănit. Vulnerabilitatea pacientului hepatic (VPH) implică un proces de fragilizare și devine o zonă de oscilație între tratament și complianța acestuia la tratament. **Scopul lucrării.** Analiza vulnerabilității pacientului hepatic în contextul abordărilor bioeticii. **Material și metode.** Studiul constituie o sinteză a lucrărilor bioetice din ultimii 10 ani care abordează în mod direct și/sau indirect vulnerabilitatea pacientului hepatic. Sursele bibliografice au fost identificate în bazele de date: Hinari, PubMed, Elsevier, BMJ, Journal of Medical Ethics. Totodată, s-au utilizat preponderent metodele analitică, hermeneutică și comparativă. **Rezultate.** Au fost cercetate 29 de surse științifice de specialitate, iar în sinteza finală au fost incluse 7 lucrări. În general, nu există un consens privind la definirea vulnerabilității în activitatea medicală. În particular, interpretările teoretice ale vulnerabilității sunt evaluate alternativ în două sensuri: (1) un principiu bioetic european al vulnerabilității, considerat o expresie ontologică a condiției umane; (2) stare a persoanelor care nu sunt în măsură să dea consimțământul sau care sunt mai susceptibile de a fi exploatare. În contextul pacientului hepatic vulnerabilitatea se manifestă în trei forme: vulnerabilitate fizică, afectivă și cognitivă. **Concluzii.** (1) VPH în sens bioetic este dependentă de condiția morală a caracterului acestuia. Mai mult, implică și capacitatea morală lucrătorului medical de a antrena premisele bioetice pentru a proteja persoana fragilă și de a promova o interpretare a ei bazată pe nevoi.

Cuvinte cheie: bioetica, vulnerabilitate, hepatic, calitatea vieții, activitate medicală.

* Study conducted with the support of the project 20.80009.8007.37 Chronic liver and pancreatic diseases: nutritional and surgical aspects within the State Program (2020-2023), project leader: Lupasco Iulianna, PhD, researcher. șt., contracting authority: National Agency for Research and Development

* Studiu realizat cu suportul proiectului 20.80009.8007.37 Bolile cronice hepatice și pancreatice: aspecte nutriționale și chirurgicale din cadrul Programului de Stat (2020-2023), conducător de proiect: Lupasco Iulianna, dr. hab. șt.med., cercet. șt., autoritatea contractantă: Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare